

ข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับผู้เชี่ยวชาญ

ของ นางสาวพรวิภา เอนกสัมพันธ์

เพื่อประกอบการพิจารณาประเมินบุคคลตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านตรวจสอบภายใน
(นักวิชาการตรวจสอบภายในเชี่ยวชาญ) ตำแหน่งเลขที่ ๑๐ สังกัด กลุ่มตรวจสอบภายใน

๑. เรื่อง การพัฒนาระบบการตรวจสอบการจ่ายเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์
(e-Payment Verification System)

๒. หลักการและเหตุผล

ตามแผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบได้กำหนดให้มีมาตรการควบคุม กำกับ ติดตาม การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรง (Integrity) สุจริตของบุคลากร ภายใต้กรอบธรรมาภิบาลและการกำกับกิจการที่ดีอย่างแท้จริง เสริมสร้างหน่วยงานตรวจสอบภายใน ให้เป็นกลไกอิสระและมีความเป็นมืออาชีพโดยกำหนดกิจกรรมให้ทุกหน่วยงานของรัฐต้องพัฒนาระบบงาน ให้มีประสิทธิภาพผลอยู่เสมอ ตามแนวทางการประเมินส่วนราชการเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ที่กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐปรับบทบาทเร่งรัดการขับเคลื่อนการปฏิรูปองค์การไปสู่ระบบราชการ ๔.๐ ซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจของกรมพัฒนาที่ดิน ในประเด็นที่ ๕ ยุทธศาสตร์ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม โดยมีทิศทางการพัฒนาองค์กรให้เป็น Smart LDD มุ่งเน้นประโยชน์และความต้องการของประชาชนเป็นหลัก ปรับการทำงานเชิงรุก สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาที่ดินให้เกิดความยั่งยืน นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการ เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการงานพัฒนาที่ดิน ซึ่งปัจจุบันกรมฯ มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการงานทุกกระบวนการทั้งการทำงานของหน่วยงานภารกิจหลัก และหน่วยงานภารกิจสนับสนุน ในส่วนของการปฏิบัติงานทางด้านการเงิน การคลัง และการพัสดุ รัฐบาลโดยกระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติงานผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น การบริหารการเงินการคลังผ่านระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Government Fiscal Management System : GFMS หรือ ปัจจุบันคือ New GFMS Thai) การจัดซื้อจัดจ้างผ่านระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e- Government Procurement : e-GP) การจ่ายเงิน การรับเงินและการนำเงินส่งคลังผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) เป็นต้น

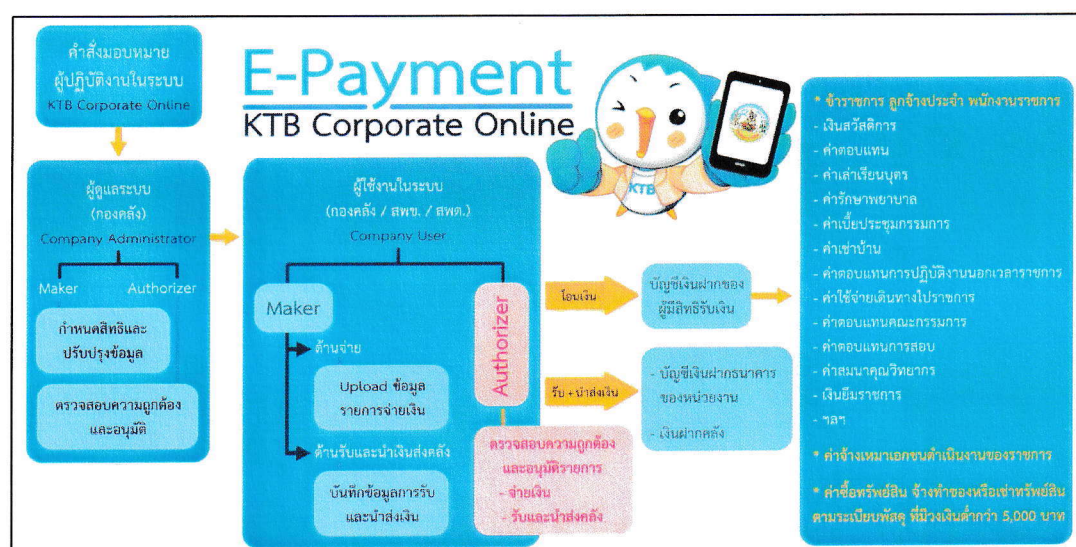
จากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานด้านการเงินการคลังดังกล่าว จึงทำให้ลักษณะของข้อมูลทางบัญชีและการจัดเก็บข้อมูลอยู่ในรูปแบบดิจิทัล (Digital contents) ในแต่ละวันมีจำนวนมาก ทั้งข้อมูลด้านการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้างซึ่งมีปริมาณข้อมูลสะสมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การตรวจสอบและการพิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูลที่มีการบันทึกในแต่ละระบบงาน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตและสร้างความโปร่งใสให้กับหน่วยงานของรัฐ ประกอบกับภาพรวมการขับเคลื่อนการบริหารจัดการหน่วยงานของรัฐ เพื่อไปสู่การเป็นระบบราชการ ๔.๐ ในปี ๒๕๖๗ โดยอ้างอิงจากผลการประเมิน KPI ปี ๒๕๖๖ ยังมีประเด็นที่ต้องพัฒนาในเรื่องของการป้องกันการทุจริต และสร้างความโปร่งใสโดยการใช้เทคโนโลยีในการวางระบบกลไกป้องกันการทุจริตด้วย การตรวจสอบภายใน ซึ่งถือเป็นเครื่องมือหรือกลไกที่สำคัญของผู้บริหารในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานสามารถนำผลผลิตของงานตรวจสอบภายในไปใช้ในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการเงิน การดำเนินงาน การบริหาร และการปฏิบัติตามกฎระเบียบของทางราชการซึ่งเป็นข้อกำหนดในการปฏิบัติงาน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเท่าทันและควรมีการพัฒนาวัตรกรรมการตรวจสอบเพื่อใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการตรวจสอบการ

ปฏิบัติงานและการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) ทางการเงินการคลัง ให้มีประสิทธิภาพ ก้าวทันเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ป้องกันความเสียหายได้ทันเวลา (Timeliness) และสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ให้กับการตรวจสอบภายใน รวมทั้งยกระดับองค์การให้เป็นระบบราชการ ๔.๐

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

๓.๑ บทวิเคราะห์

จากการที่รัฐบาลได้ปฏิรูประบบการบริหารและการปฏิบัติงานด้านการเงินการคลังของรัฐให้มุ่งสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan) โดยมีโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการรับจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นหนึ่งในแผนงานโครงการ e-Payment ที่อยู่ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงกำหนดระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๖๒ ขึ้นใหม่โดยกำหนดให้การจ่ายเงิน การรับเงิน และการนำเงินส่งคลังของส่วนราชการต้องดำเนินการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) และได้นำระบบอินเทอร์เน็ต แบงก์กิง ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) (KTB Corporate Online) มาใช้ในการปฏิบัติงานด้านการเงินการคลัง ซึ่งประกอบไปด้วยการจ่ายเงิน การรับเงินและนำเงินส่งคลัง

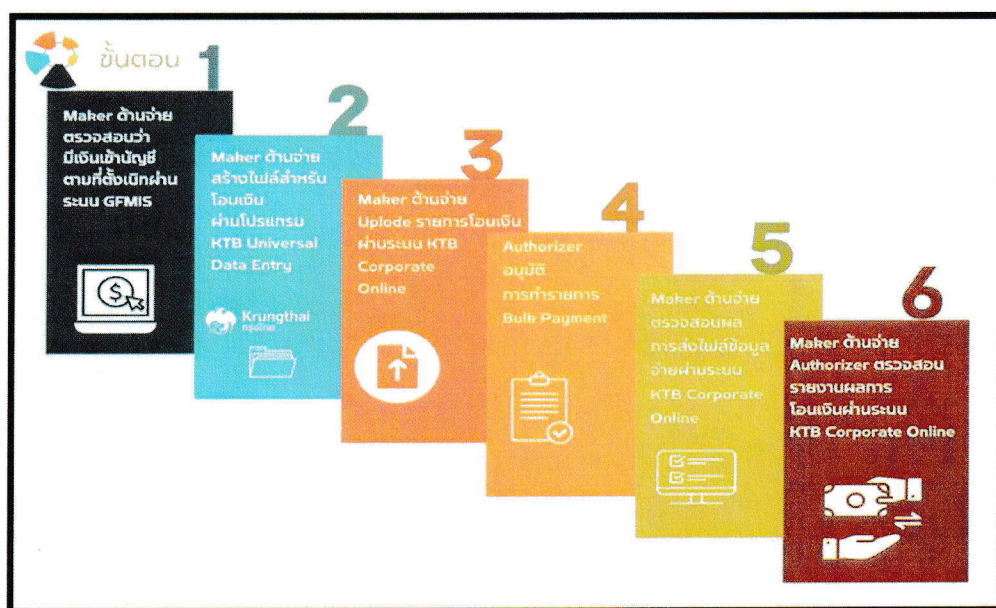
ภาพที่ ๑ ภาพแสดงระบบการจ่ายเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) โดยระบบ KTB Corporate Online

จากภาพที่ ๑ แสดงระบบการจ่ายเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) โดยระบบ KTB Corporate Online ของกรมพัฒนาที่ดิน โดยเริ่มกระบวนการจากการแต่งตั้งบุคคลให้มีหน้าที่ปฏิบัติงานในระบบ KTB Corporate Online ซึ่งจะประกอบด้วย กองคลังเป็นผู้ดูแลระบบ (Company Administrator) และหน่วยเบิกจ่ายทั้งหมด ๙๔ แห่ง ประกอบด้วย หน่วยงานส่วนกลาง ๑ แห่ง หน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค ๙๓ แห่ง ได้แก่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๒ แห่ง สถานีพัฒนาที่ดิน ๗๖ แห่ง และศูนย์ศึกษาฯ ๕ แห่ง เป็นผู้ใช้งานในระบบ (Company User) ซึ่งผู้ใช้งานในระบบ ประกอบด้วย Company User Maker และ Company User Authorizer ที่มีหน้าที่ดำเนินการจ่ายเงิน การรับเงิน และการนำเงินส่งคลังในระบบ KTB Corporate Online สำหรับการจ่ายเงินผ่านระบบฯ จะเป็นกรณีการจ่ายเงินให้กับผู้มีสิทธิรับเงิน

ที่หน่วยงานได้ดำเนินการขอเบิกเงินผ่านระบบ New GFMS Thai และกรมบัญชีกลางโอนเงินผ่านบัญชีของหน่วยงาน โดยมีกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

๑. เมื่อหน่วยงานดำเนินการขอเบิกเงินจากคลังผ่านระบบ New GFMS Thai ในกรณีที่ เป็น ๑) เงินสวัสดิการ ค่าตอบแทน ค่าเล่าเรียนบุตร ค่ารักษาพยาบาล ค่าเช่าบ้านข้าราชการ ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ๒) การจ่ายเงินค่าจ้างตามสัญญาจ้างเหมาบริการจากบุคคลธรรมดา ๓) การจ่ายเงินเพื่อชำระหนี้บุคคลที่สามตามที่มีกฎหมายอนุญาตให้จ่ายได้ และ ๔) การจ่ายเงินเพื่อซื้อทรัพย์สิน จ้างทำของ หรือเช่าทรัพย์สิน ซึ่งมีวงเงินต่ำกว่าห้าพันบาท และไม่ต้องจัดทำหรือลงใบสั่งซื้อสั่งจ้างในระบบ New GFMS Thai และกรมบัญชีกลางจ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของหน่วยงานแล้ว หน่วยงานจะจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงินที่เป็นข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานราชการ ผู้รับบำนาญ ผู้รับเบี้ยหวัด หรือบุคคลภายนอก ผ่านระบบ KTB Corporate Online

๒. เมื่อกรมบัญชีกลางโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของหน่วยงาน ผู้ปฏิบัติงานด้านการจ่ายเงิน Company User Maker ด้านจ่าย จะต้องจัดทำรายละเอียดการจ่ายเงิน ตามขั้นตอนที่ธนาคารกรุงไทยฯ กำหนด และส่งข้อมูลให้ Company User Authorizer อนุมัติรายการเพื่อโอนเงิน รายละเอียดตามภาพที่ ๒

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงกระบวนการจ่ายเงินในระบบ KTB Corporate Online

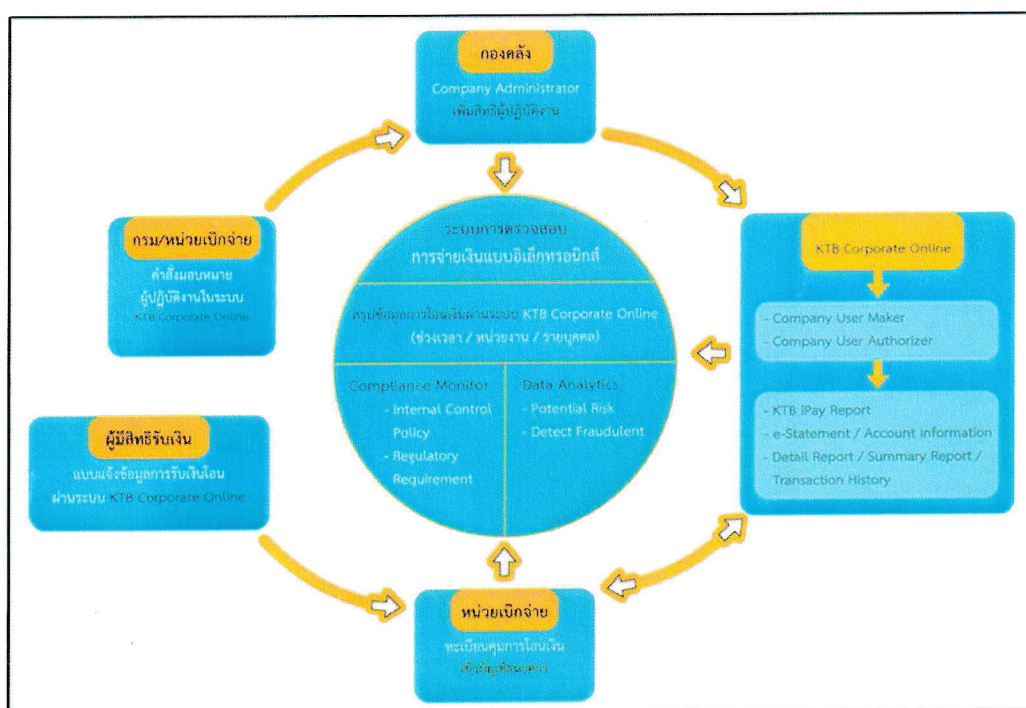
ที่มา : คู่มือการปฏิบัติงาน KTB Corporate Online, ธนาคารกรุงไทยฯ

๓. เมื่อ Company User Authorizer อนุมัติรายการแล้ว ระบบจะโอนเงินเข้าบัญชีของผู้มีสิทธิรับเงิน จากนั้นจะต้องจัดพิมพ์รายงานสรุปผลการโอนเงิน (Detail Report และ Summary Report / Transaction History) รายงานสรุปความเคลื่อนไหวทางบัญชี (e-statement / Account Information) ที่ได้จากระบบ KTB Corporate Online เป็นหลักฐานการจ่าย และเก็บรักษาไว้ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ ตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจ่ายเงิน การรับเงิน และการนำเงินส่งคลังหรือฝากคลังของส่วนราชการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๒.๒/ ว ๑๔๐ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๓

แม้ว่าการปฏิบัติงานในระบบ KTB Corporate Online จะมีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบ และทำให้การปฏิบัติงานมีความสะดวก รวดเร็ว ลดความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่ในการจัดการเงินสดในมือ แต่ก็ยังมีความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการบริหารจัดการภายในหน่วยงานในหลายขั้นตอน เช่น การปล่อยปละละเลย ให้เจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้ปฏิบัติงานในระบบเพียงคนเดียว จึงเปิดโอกาสให้สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงเลขที่บัญชีเงินฝากธนาคารของผู้มีสิทธิรับเงิน การจ่ายเงินโดยไม่มีหลักฐานประกอบการเบิกจ่าย หรือการปลอมแปลงเอกสารของธนาคาร เป็นต้น กล่าวคือหน่วยงานยังมีระบบการควบคุมภายในที่ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการสอบทานการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ดังนั้นนอกจากการมีระบบการควบคุมภายในที่ดีของหน่วยงานแล้ว การตรวจสอบ การสอบทานจึงมีความสำคัญและจำเป็น ผู้ตรวจสอบภายในจึงจำเป็นต้องพัฒนารูปแบบการตรวจสอบเนื่องจากการตรวจสอบแบบเดิม อาจไม่เพียงพอที่จะวิเคราะห์ข้อมูลที่มีการบันทึกแบบดิจิทัล หรือวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น หรือไม่สามารถรับรองความถูกต้องของข้อมูลทางบัญชีได้ ๑๐๐% อีกทั้งหากเกิดการทุจริตจากการปฏิบัติงานแล้ว อาจส่งผลให้กรมฯ และหน่วยงานได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง

๓.๒ แนวความคิด

การพัฒนากระบวนการตรวจสอบการจ่ายเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment verification system) เป็นแนวคิดในการตรวจสอบการจ่ายเงินจากระบบ KTB Corporate Online ของทุกหน่วยงานภายในกรมพัฒนาที่ดิน มีจุดประสงค์เพื่อเป็นการพิสูจน์ความถูกต้องของการปฏิบัติงาน และเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์และแนวทางที่กำหนด รวมทั้งเป็นการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยรับตรวจและผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อที่จะได้รับข้อมูลทางการเงินและบัญชีที่ครบถ้วนถูกต้อง เป็นปัจจุบัน มีการใช้ข้อมูลร่วมกันเพื่อลดความซ้ำซ้อนและไม่สร้างภาระในการปฏิบัติงาน ถือเป็นนวัตกรรมที่จะช่วยให้ระบบควบคุมภายในด้านการจ่ายเงินของทุกหน่วยงานมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น ยังสามารถลดขั้นตอนและระยะเวลาในการตรวจสอบเอกสาร เพิ่มจำนวนหน่วยรับตรวจได้ครอบคลุมมากขึ้น หรือ สามารถเข้าตรวจหน่วยรับตรวจได้ ๑๐๐% รวมทั้งสามารถตรวจสอบข้อมูลได้ตลอดเวลา

ภาพที่ ๓ กรอบแนวคิด (Conceptual Framework)

จากภาพที่ ๓ กรอบแนวคิดโครงสร้างของระบบการตรวจสอบการจ่ายเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment Verification System) ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

๑. กองคลัง ดำเนินการบันทึกข้อมูลผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งกองคลังปฏิบัติหน้าที่เป็น Company Administrator กำหนดสิทธิผู้ปฏิบัติงานในระบบ KTB Corporate Online และกำหนดสิทธิการใช้งานในระบบการตรวจสอบฯ ด้วย โดยบันทึกข้อมูลผู้ปฏิบัติงาน จากคำสั่งมอบหมายหรือการกำหนดตัวบุคคลผู้มีสิทธิใช้งานที่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งจะทำให้กรมฯ มีฐานข้อมูลผู้ปฏิบัติงานในระบบ KTB Corporate Online อย่างครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

๒. หน่วยงาน/หน่วยเบิกจ่าย

- ทำหน้าที่บันทึกรายละเอียดข้อมูลของผู้มีสิทธิรับเงิน ที่แจ้งความประสงค์ให้หน่วยงานโอนเงินผ่านระบบ KTB Corporate Online ซึ่งจะทำให้แต่ละหน่วยงานมีฐานข้อมูลผู้มีสิทธิรับเงิน

- ทำหน้าที่นำเข้าข้อมูลรายงาน โดยเจ้าหน้าที่ผู้มีสิทธิของหน่วยงาน Upload ไฟล์รายงานการทำรายการจากระบบ KTB Corporate Online เช่น รายงานการโอนเงินเข้าบัญชีผู้มีสิทธิรับเงิน รายงานยอดเงินคงเหลือในบัญชีเงินฝากธนาคารของหน่วยงาน เพื่อให้ระบบประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

๓. กลุ่มตรวจสอบภายใน

- ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลระบบ โดยการกำหนดสิทธิการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้งานในแต่ละระดับ สำหรับการใช้งานและการเรียกรายงานต่างๆ

- ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบการจ่ายเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานต่างๆ จากการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลโดยระบบการตรวจสอบฯ

กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์และการออกแบบระบบการตรวจสอบฯ จึงออกแบบมาเพื่อตอบสนองต่อกระบวนการให้ความเชื่อมั่นว่าการดำเนินงานของหน่วยงานจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนี้

๑. การติดตามการปฏิบัติตามข้อกำหนด (Compliance monitoring) เพื่อการลดความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมภายในที่ให้หน่วยงานมีเครื่องมือสนับสนุนให้สามารถขับเคลื่อนการปฏิบัติงานด้านการจ่ายเงินได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด สามารถประเมินความมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การควบคุมภายในภายใต้องค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน ทั้ง ๕ องค์ประกอบ คือ (๑) สภาพแวดล้อมการควบคุม (๒) การประเมินความเสี่ยง (๓) กิจกรรมการควบคุม (๔) สารสนเทศและการสื่อสาร และ (๕) การติดตามผล

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก (Data Analytics) ข้อมูลที่มีการเก็บบันทึกในแต่ละวันของหน่วยเบิกจ่ายในกรมฯ ทั้ง ๔๔ แห่ง ถือเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญ ซึ่งการทำ Data analytics ทำให้สามารถขยายขอบเขตการตรวจสอบได้มากขึ้น มีประสิทธิภาพในการตรวจพบรายการผิดปกติได้มากกว่าการใช้วิธีการสุ่มตรวจซึ่งเป็นรูปแบบการตรวจสอบเดิม การนำมาวิเคราะห์และประมวลผลเพื่อให้เกิดสารสนเทศ จะทำให้กรมพัฒนาที่ดินมีข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการตรวจสอบหารายการที่ผิดปกติ หรือเพื่อพยากรณ์เหตุการณ์ในอนาคต เป็นการป้องกันก่อนจะเกิดการปฏิบัติหน้าที่บกพร่องหรือทุจริต ดังนี้

๒.๑ การวิเคราะห์หาความเสี่ยงโดยวิธีการจับคู่เอกสารสามชนิด (Three-way match Procedure) โดยวิธีการเปรียบเทียบไฟล์ข้อมูล ที่มีการบันทึกในระบบการตรวจสอบฯ ว่าข้อมูลถูกต้องตรงกันหรือไม่ ซึ่งหากมีรายการที่จับคู่ไม่ได้ อาจจะแสดงให้เห็นถึงความเสี่ยงหรือความผิดปกติของข้อมูล เช่น การจับคู่เอกสาร ระหว่าง ฐานข้อมูลจากแบบแจ้งข้อมูลการโอนเงินผ่านธนาคาร (ชื่อผู้มีสิทธิรับเงิน เลขที่บัญชีเงินฝากธนาคาร) รายงานแสดงการโอนเงินเข้าบัญชีผู้มีสิทธิรับเงิน (iPay Report) ที่จัดทำโดย

ผู้มีสิทธิปฏิบัติงานด้านการจ่ายเงิน และ รายงานแสดงรายละเอียดการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารที่สำเร็จแล้ว (Payment Detail Complete Transaction Report) ที่มีการอนุมัติการโอนเงินเข้าบัญชีผู้มีสิทธิรับเงิน เพื่อตรวจสอบว่า ผู้ที่ได้รับโอนเงินเป็นบุคคลที่ ๑) ได้ยื่นแบบแจ้งข้อมูลการโอนเงินผ่านธนาคารเรียบร้อยแล้ว ๒) ได้ยื่นเอกสารขอเบิกเงินจากทางราชการตามรายละเอียด iPay Report และ ๓) ได้รับโอนเงินเรียบร้อยแล้วจากรายงาน Payment Detail Complete Transaction Report ในวันเดียวกัน หรือช่วงเวลาเดียวกับ iPay Report

๒.๒ การวิเคราะห์รายการทางบัญชี โดยใช้แนวคิด การบัญชีนิติวิทยา (Forensic Accounting) โดยการนำตัวเลขทางบัญชีทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ เชื่อมโยงเพื่อหาความสัมพันธ์ หรือ ตรวจสอบความผิดปกติของตัวเลข พฤติกรรมทางบัญชีของแต่ละหน่วยงาน เช่น จำนวนเงินที่มีการโอนจ่าย ให้ผู้มีสิทธิรับเงินที่มียอดเงินสูงผิดปกติ จำนวนครั้งของการโอนเงินเข้าบัญชีผู้มีสิทธิรับเงินบุคคลใดบุคคลหนึ่งมากผิดปกติ เป็นต้น

๒.๓ การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของยอดเงินคงเหลือยกมาและยอดเงินคงเหลือยกไปของบัญชีเงินฝากธนาคาร (Account Statement) กับรายการรับ-จ่ายเงินในแต่ละวัน

จากกระบวนการวิเคราะห์และการออกแบบระบบการตรวจสอบฯ ดังกล่าวจะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำมาออกแบบรายงานสำหรับผู้ตรวจสอบ ผู้ปฏิบัติงาน และผู้บริหาร โดยการกำหนดสิทธิการเข้าถึงข้อมูลแต่ละระดับแตกต่างกัน เช่น

- รายงานสรุปข้อมูลผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานในระบบ KTB Corporate Online
- รายงานสรุปเทียบยอดเงินรับโอนกับรายการโอนเงินเข้าบัญชีผู้มีสิทธิรับเงิน
- รายงานสรุปยอดจำนวนเงิน/จำนวนครั้ง ที่มีการโอนเงินเข้าบัญชีผู้มีสิทธิรับเงินแต่ละราย
- รายงานแสดงความผิดปกติของข้อมูล

๓.๓ ข้อเสนอ

๓.๓.๑ ควรมีการกำหนดแนวทาง และจัดวางระบบควบคุมภายในด้านการจ่ายเงิน ให้อยู่ในรูปแบบเดียวกันทุกหน่วยงาน และบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานเพื่อให้สามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้

๓.๓.๒ ควรมีการนำองค์ความรู้ต่างๆ และข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบในอดีตมาพัฒนาเป็นชุดคำสั่ง หรือเงื่อนไขในการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อความมีประสิทธิภาพของระบบการตรวจสอบฯ

๓.๔ ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น

๓.๔.๑ จากการประเมินการควบคุมภายในของแต่ละหน่วยงาน มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงทางการเงินที่พบว่าบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ทางการเงินมีไม่เพียงพอ หรือบุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการเงินและบัญชี ไม่ได้เป็นผู้มีความรู้ทางด้านบัญชี

๓.๔.๒ เมื่อผู้ปฏิบัติงานทางด้านการจ่ายเงินในระบบ KTB Corporate Online ดำเนินการโอนเงินให้ผู้มีสิทธิรับเงินในระบบเรียบร้อยแล้ว จะต้องจัดพิมพ์รายงานมาเก็บไว้เพื่อรอการตรวจสอบ Payment Detail Complete Transaction Report ซึ่งเป็นรายงานสำคัญที่แสดงถึงการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารให้กับผู้มีสิทธิรับเงิน หากไม่ดาวน์โหลดมาเก็บไว้หลังจากการทำรายการ ภายในระยะเวลา ๓ เดือน จะไม่สามารถดาวน์โหลดข้อมูลจากระบบ KTB Corporate Online ได้

๓.๔.๓ การเรียกรายงานในระบบ KTB Corporate Online บางรายงานกำหนดให้ดาวน์โหลดข้อมูลมาเฉพาะไฟล์ในรูปแบบ PDF แต่บางรายงาน เช่น รายงาน Account Statement สามารถดาวน์โหลดข้อมูลออกมาในรูปแบบ excel ได้ หากไม่มีการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ มีโอกาสที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงตัวเลขใน Account Statement ได้

๓.๔.๔ หน่วยงานมีความพร้อมทางด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคโนโลยี สำหรับการปฏิบัติงาน แบบ Online อย่างจำกัด

๓.๕ แนวทางการแก้ไข

๓.๕.๑ การเตรียมความพร้อม และการจัดฝึกอบรมให้กับผู้ที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานทางการเงิน ให้เห็นภาพรวมของการทำงานในระบบ สามารถวิเคราะห์ จุดเด่น จุดด้อย ของการปฏิบัติงานในหน่วยงานที่สามารถเกิดขึ้นได้ รวมทั้งกรณีศึกษาต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้สามารถวางแผนการทำงานของตนเองได้

๓.๕.๒ การจัดทำแนวทาง คู่มือการปฏิบัติงานและปฏิทินการปฏิบัติงาน เช่น การทบทวนคำสั่ง การกำหนดตัวบุคคลผู้มีสิทธิปฏิบัติงาน ในทุกๆ ต้นปีงบประมาณ กำหนดเวลาการเรียกรายงานในระบบ KTB Corporate Online และระยะเวลาการนำเข้าข้อมูลในระบบ e-Payment Verification System

๓.๕.๓ การสนับสนุนความพร้อมของเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน โดยการสำรวจเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้สำหรับการปฏิบัติงานทางการเงิน การบัญชี และจัดหาให้เพียงพอสำหรับการใช้งาน

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๔.๑ กรมพัฒนาที่ดินมีการพัฒนาระบบงานเป็นกลไกในการป้องกันการทุจริตและสร้างความโปร่งใสในองค์กร เพื่อให้ความเชื่อมั่นแก่ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน ทุกระดับว่าทุกหน่วยงานมีการปฏิบัติงานด้านการจ่ายเงินเป็นไปตาม กฎและระเบียบของทางราชการ

๔.๒ การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่าง หน่วยเบิกจ่ายทั้ง ๙๔ แห่ง กองคลัง และกลุ่มตรวจสอบภายใน โดยใช้กลไกของระบบการตรวจสอบฯ มีฐานข้อมูลเดียวกัน สามารถใช้ชุดข้อมูลร่วมกัน ปฏิบัติงานในการกิจที่รับผิดชอบ สามารถเรียกดู และตรวจสอบได้เพื่อลดความซ้ำซ้อนและไม่สร้างภาระในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

๔.๓ หน่วยงานตรวจสอบทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน สามารถใช้ระบบการตรวจสอบฯ ตรวจสอบ และสอบทานการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจได้ทุกหน่วยรับตรวจ ช่วยลดระยะเวลาในการตรวจสอบ ลดระยะเวลาในการเดินทาง

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๕.๑ กรมพัฒนาที่ดินมีระบบการตรวจสอบการจ่ายเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment Verification System) ที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในด้านการเงิน และความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน

๕.๒ กรมพัฒนาที่ดินมีการใช้เทคโนโลยีในการวางระบบกลไกป้องกันการปฏิบัติหน้าที่บกพร่องหรือการทุจริต เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการหน่วยงานของรัฐ เพื่อไปสู่การเป็นระบบราชการ ๔.๐

๕.๓ ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติงานผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทุกหน่วยงานมีผลการดำเนินงาน และข้อมูลทางการเงินการบัญชี ถูกต้องเชื่อถือได้

(ลงชื่อ) *Writ Amnart* (ผู้ขอประเมิน)

(นางสาวพรวิภา เอนกสัมพันธ์)

(ตำแหน่ง) นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการพิเศษ

(วันที่) *๑๒* มีนาคม ๒๕๖๗